

Για το Εβραϊκό πρόβλημα

Λέον Τρότσκι

Γράφτηκε: 1937-1940

Πρώτη δημοσίευση: διάφορες εκδόσεις, αλλά συλλέγονται και πηγές για αυτήν την έκδοση **εδώ:** Τόμος. 6 No. 12, Δεκέμβριος 1945, Τόμος 6, No. 12, σελίδες 377-379

Μεταγραφή / σήμανση HTML: David Walters

Copyright: Αρχείο Διαδικτύου Leon Trotsky (www.marxists.org) 2008. Η άδεια χορηγείται για την αντιγραφή ή / και τη διανομή αυτού του εγγράφου σύμφωνα με τους όρους της Άδειας μπορείτε ελεύθερα να αντιγράψετε, να διανείμετε και να εμφανίσετε αυτό το έργο, καθώς και να δημιουργήσετε παράγωγα και εμπορικά έργα. Παρακαλώ πιστώστε το αρχείο Διαδικτύου του Λέον Τρότσκι ως πηγή σας, συμπεριλάβετε τη διεύθυνση url σε αυτό το έργο και σημειώστε τους μεταγραφείς και τους διορθωτές παραπάνω.]

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο Τρότσκυ αρνήθηκε την θέση του Προέδρου της Πρώτης Σοβιετικής Κυβέρνησης λόγω της Εβραϊκής καταγωγής του. Κατά την διάρκεια της ανόδου του ναζισμού στη Γερμανία πρώτος χαρακτήρισε την νέα φάση του Γερμανικού ιμπεριαλισμού και έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου τόσο για τους Γερμανους εργάτες όσο για την ΕΣΣΔ.

Προπολεμικά σε αυτά τα μικρα κειμενακια -παρακατω- δειχνει καθαρα τι κίνδυνος ερχοταν για τους Εβραιους και εαν λυνοταν το Εβραϊκό ζήτημα εκ μέρους του ιμπεριαλισμου οτι θα αποτελουσε τεραστια παγίδα για τους ιδιους.

Ενω αφανίστηκε απ την Σοβιετική ιστορία εξ ολοκλήρου τόσο σαν συνηγετης της Οκτωβριανης Επανάστασης σαν ο Προεδρος του Σοβιέτ της Πετρούπολης, πρώτος Υπουργος Εξωτερικών, και μετέπειτα Αρχηγός του Κόκκινου Στρατού, πράκτορα του Γερμανικού ιμπεριαλισμού τον ανέβαζαν πράκτορα τον κατέβαζαν...

Η πλάκα είναι οτι υπο την ηγεσία του Σταλιν η ΕΣΣΔ βοήθησε στον διαμελισμο της αραβικής παλαιστινης (με το ψήφισμα στον ΟΗΕ) έδωσε οπλα σε Εβραιους να πραγματοποιήσουν εθνοκαθαρση σε Αραβες και αναγνώρισε επίσημα τη δημιουργία του Ισραηλινού κράτους (1948).

Ποτέ στην ιστορία του το εργατικό κίνημα της Ρωσίας δεν υποστήριξε τους Σιωνιστες. Ο Σταλιν πρωτοστάτησε πάλι, αφού έγινε ο "αριστερός Σιωνιστής " δεκαετίες πριν εμφανιστούν και επισημα στους κόλπους των Παλαιστινίων οι εσωτερικές απειλές (Αραφατ, Αμπας κτλ). Όταν δεν του

βγηκε του Σταλιν αρχισε επιθεση στους Εβραίους , θυμηθηκε ξανά τον Τροτσκυ και κυνηγησε τμήμα της ηγεσίας της Τσεχίας για τροτσκισμό , για Τιτοϊσμό και πάει λέγοντας....

Ο ιμπεριαλισμός οπως διατύπωσε ο Τροτσκυ χρησιμοποίησε τους Εβραίους και τους εδωσε 'ελευθερία' σε ενα μορφωμα στρατιωτικού τύπου γενικευμένης φυλακής ' ετσι και πάλι θα τους χρησιμοποιήσει για να αποφύγει την καταστροφή του.

Γι αυτο διατυπώνω τι ειχε γραψει ο Τροτσκυ , οχι μόνο απλά έχουν ιστορική σημασία αλλά για το τι μέλλει γεννέσθαι για τους Εβραίους στην Παλαιστίνη ...

* * * *

"Σχετικά με το Εβραϊκό ζήτημα"

του Λέων Τρότσκι

Υπάρχουν τέσσερις δηλώσεις του Εβραϊκής καταγωγής,μεγάλου Ρώσου επαναστάτη και πρωτεργάτη της Οχτωβριανής επανάστασης μαζί με τον Λένιν,και ιδρυτή του Κόκκινου στρατού Λέοντα Τρότσκι. Η πρώτη δόθηκε σε ανταποκριτές του εβραϊκού τύπου κατά την άφιξη του στο Μεξικό. Η δεύτερη είναι ένα απόσπασμα απο ένα άρθρο του με θέμα "Θερμιδór και Αντισημιτισμός" του 1937. Η τρίτη είναι μιά επιστολή του προς τους Εβραίους που απειλούνταν απο το αυξανόμενο κύμα αντισημιτισμού και φασισμού στις ΗΠΑ καλώντας τους να υποστηρίξουν τον επαναστατικό αγώνα της Τετάρτης Διεθνούς ως τον μόνο δρόμο για την σωτηρία τους και η τέταρτη προέρχεται απο τα αρχεία του ιδίου.

Ι) Πρίν προσπαθήσω να απαντήσω στις ερωτήσεις σας, θα πρέπει να σας πω ότι δυστυχώς δεν είχα την ευκαιρία να μάθω την Εβραϊκή γλώσσα η οποία επιπλέον αναπτύχθηκε τότε που εγώ είχα γίνει ενήλικας και η επαναστατική μορφή είχε σχεδόν πάρει την τελική της μορφή.

Κατά την διάρκεια της νεότητας μου έτεινα μάλλον προς την πρόγνωση ότι οι Εβραίοι διαφορετικών χωρών θα αφομοιώνονταν και ότι το εβραϊκό ζήτημα θα εξαφανιζόταν έτσι αυτόματα. Η ιστορική εξέλιξη του τελευταίου τετάρτου του αιώνα δεν έχει επιβεβαιώσει αυτήν την προοπτική. Ο παρακμάζων καπιταλισμός έχει παντού μετατραπεί σε έναν οξύ εθνικισμό , ένα μέρος του οποίου είναι ο αντισημιτισμός. Το εβραϊκό ζήτημα έχει εμφανιστεί εντονότερα στην πιο ανεπτυγμένη χώρα της Ευρώπης, την Γερμανία.

Απο την άλλη πλευρά, οι Εβραίοι διαφόρων χωρών δημιούργησαν τον τύπο τους και ανέπτυξαν την γλώσσα Γίντις ως μέσο προσαρμοσμένο στον σύγχρονο πολιτισμό, και άρα το έθνος θα διατηρηθεί για μια ολόκληρη εποχή. Τώρα το έθνος δεν μπορεί κανονικά να υπάρχει χωρίς κοινό έδαφος. ΟΣιωνισμός πηγάζει ακριβώς απο αυτήν την ιδέα. Αλλα τα γεγονότα κάθε μέρας μας δείχνουν ότι ο Σιωνισμός είναι ανίκανος να λύσει το εβραϊκό ζήτημα. Η σύγκρουση μεταξύ Εβραίων και Αράβων στην Παλαιστίνη αποκτά έναν όλο και πιο τραγικό χαρακτήρα. Δεν πιστεύω καθόλου ότι το εβραϊκό ζήτημα μπορεί να λυθεί στα πλαίσια του σάπιου καπιταλισμού και υπό τον έλεγχο του βρετανικού ιμπεριαλισμού.

Και πως, με ρωτάτε μπορεί ο σοσιαλισμός να λύσει αυτό το ζήτημα; Σε αυτό το σημείο μπορώ μόνο να προτείνω υποθέσεις. Μόλις ο Σοσιαλισμός γίνει κύριος του πλανήτη μας ή τουλάχιστον των πιο σημαντικών τμημάτων του θα έχει αφάνταστους πόρους σε όλους τους τομείς. Η ανθρώπινη ιστορία έχει γίνει μάρτυρας της εποχής των μεγάλων μεταναστεύσεων με βάση την βαρβαρότητα. Ο Σοσιαλισμός θα ανοίξει την πιθανότητα μεγάλων μεταναστεύσεων με βάση τον πολιτισμό και την πιο ανεπτυγμένη τεχνική. Είναι αυτονόητο ότι αυτό που πρέπει εδώ να γίνει ΔΕΝ είναι υποχρεωτικές μετακινήσεις δηλαδή η δημιουργία νέων γκέτο για ορισμένες εθνότητες αλλά μετακινήσεις που συναινούν ελεύθερα ή μάλλον απαιτούνται απο ορισμένες εθνότητες ή τμήματα εθνοτήτων. Οι διασκορπισμένοι Εβραίοι που θα ήθελαν να επανενωθούν στην ίδια κοινότητα θα βρούν μια εκτεταμένη θέση κάτω απο τον ήλιο. Η ίδια δυνατότητα θα ανοίξει και για τους Άραβες και για όλα τα άλλα διασκορπισμένα έθνη. Η εθνική τοπογραφία θα γίνει μέρος μιας σχεδιασμένης οικονομίας. Αυτή είναι η μεγάλη ιστορική προοπτική που οραματίζομαι. Το να εργαζόμαστε για τον διεθνή Σοσιαλισμό σημαίνει επίσης να εργαζόμαστε για την επίλυση του εβραϊκού ζητήματος.

Με ρωτάτε αν το εβραϊκό ζήτημα εξακολουθεί να υπάρχει στην ΕΣΣΔ . Ναι υπάρχει όπως ακριβώς υπάρχουν το ουκρανικό το γεωργιανό ακόμη και το ρωσικό ζήτημα. Η παντοδύναμη γραφειοκρατία καταπνίγει την ανάπτυξη του εθνικού πολιτισμού, όπως ακριβώς κάνει με ολόκληρο τον πολιτισμό. Ακόμα χειρότερα η χώρα της μεγάλης προλεταριακής επανάστασης περνάει τώρα μια περίοδο βαθιάς αντίδρασης. Αν το επαναστατικό κύμα αναζωπύρωσε τα καλύτερα συναισθήματα ανθρώπινης αλληλεγγύης, η θερμιδωριανή αντίδραση έχει αναστατώσει όλα όσα είναι χαμηλά σκοτεινά και οπισθοδρομικά σε αυτό το συσσωμάτωμα των των 170 εκκατομμυρίων ανθρώπων. Για να ενισχύση την κυριαρχία της η γραφειοκρατία δεν διστάζει καν να καταφύγει με έναν ελάχιστα καμουφλαρισμένο τρόπο, σε σωβινιστικές τάσεις, πάνω απ' όλα σε αντισημιτικές. Η τελευταία δίκη της Μόσχας για παράδειγμα σκηνοθετήθηκε με τον κρυφό σκοπό να παρουσιάσει τους διεθνιστές ως άπιστους και άνομους Εβραίους που είναι ικανοί να πουλήσουν τους εαυτούς τους στην γερμανική Γκεστάπο.

Απο το 1926 η αντισημιτική δημαγωγία καλά καμουφλαρισμένη, απρόσβλητη, συμβαδίζει με συμβολικές δίκες εναντίων δηλωμένων πογκρομιστών. Με ρωτάτε αν η παλιά εβραϊκή μικροαστική τάξη στην ΕΣΣΔ μπορεί να αφομοιωθεί κοινωνικά απο το νέο σοβιετικό περιβάλλον. Σαφή απάντησ δεν μπορώ να σας δώσω. Τα κοινωνικά και εθνικά στατιστικά στοιχεία οδτην ΕΣΣΔ είναι εξαιρετικά προκατειλημμένα. Δεν χρησιμεύουν για να παρουσιάσουν την αλήθεια, αλλά πάνω απ' όλα για να δοξάσουν τους ηγέτες, τους αρχηγούς, τους δημιουργούς της ευτυχίας. Ένα σημαντικό μέρος της εβραϊκής μικροαστικής τάξης έχει απορροφηθεί απο τους τρομερούς μηχανισμούς του κράτους, της βιομηχανίας, του εμπορίου, των συνεταιρισμών κ.λ.π, πάνω απ' όλα στα κατώτερα και μεσαία στρώματα τους. Αυτό το γεγονός δημιουργεί μια αντισημιτική κατάσταση συναισθημάτων και οι ηγέτες την χειραγωγούν με επιδεξιότητα για να διοχετεύσουν και να κατευθύνουν ειδικά εναντίων των Εβραίων την υπάρχουσα δυσaréσκεια κατά της γραφειοκρατίας.

Σχετικά με το Μπιρομπιτζάν (πόλη στην Ρωσία και το διοικητικό κέντρο της Εβραϊκής Αυτόνομης Περιφέρειας , που βρίσκεται στον Υπερσιβηρικό Σιδηρόδρομο , κοντά στα σύνορα Κίνας-Ρωσίας) δεν μπορώ να σας δώσω τίποτα περισσότερο απο τις προσωπικές μου αξιολογήσεις. Δεν είμαι εξοικειωμένος με αυτήν την περιοχή και ακόμη λιγότερο με τις συνθήκες υπό τις οποίες Εβραίοι έχουν εγκατασταθεί εκεί. Η ΕΣΣΔ απο μόνη της θα ήταν ακόμα πολύ φτωχή για να λύσει το δικό της εβραϊκό ζήτημα, ακόμη και υπό ένα καθεστώς πολύ πιο σοσιαλιστικό απο το σημερινό. Το εβραϊκό ζήτημα είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την πλήρη χειραφέτηση της ανθρωπότητας. Όλα τα άλλα που γίνονται σε αυτόν τον τομέα μπορούν να είναι ΜΟΝΟ ΕΝΑ καταπραύντικό και συχνά ένα δίκικοπο μαχαίρι όπως δείχνει το παράδειγμα της Παλαιστίνης

(18 Ιανουαρίου του 1937)

II) Μερικοί "ειδήμονες" με έχουν κατηγορήσει ότι <<ξαφνικά>> έθεσα το "εβραϊκό ζήτημα" και ότι σκόπευα να δημιουργήσω κάποιο είδους γκέτο για τους Εβραίους. Μπορώ μόνο να σηκώσω τους ώμους μου απο οίκτο. Έχω ζήσει όλη μου την ζωή έξω απο τους εβραϊκούς κύκλους. Πάντα εργαζόμουν στο ρώσικο εργατικό κίνημα. Η μητρική μου γλώσσα είναι τα ρωσικά. Δυστυχώς δεν έχω μάθει καν να διαβάζω εβραϊκά. Επομένως το εβραϊκό ζήτημα δεν έχει βρεθεί ποτέ στο επίκεντρο της προσοχής μου. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι έχω το δικαίωμα να το αγνοώ που υπάρχει και απαιτεί και λύση. Οι "φίλοι της ΕΣΣΔ" είναι ικανοποιημένοι με την δημιουργία του Μπιρομπιτζάν. Δεν θα σταματήσω να εξετάζω αν χτίστηκε σε γερά θεμέλια και τι είδους καθεστώς υπήρχε και υπάρχει εκεί(Το Μπιρομπιτζάν δεν μπορεί παρά να αντικατοπτρίζει όλα τα ελαττώματα του γραφειοκρατικού δεσποτισμού). Αλλά ολύτε ένα προοδευτικό άτομο δεν θα αντιταχθεί στον ορισμό απο την ΕΣΣΔ μιας ειδικής περιοχήςγια εκείνους τους πολίτες της που αισθάνονται ότι είναι Εβραίοι, που χρησιμοποιούν και την εβραϊκή γλώσσα και που επιθυμούν να ζούν ως συμπαγή μάζα.

Είναι ή δεν είναι γκέτο αυτό;

Κατά την περίοδο της σοβιετικής δημοκρατίας, στην εθελοντική μετανάστευση δεν μπορούσε να γίνει λόγος για γκέτο. Αλλά το εβραϊκό ζήτημα και ο ίδιος ο τρόπος με τον οποίο γίνονταν οι οικισμοί των Εβραίων αποκτά μια διεθνή διάσταση. Δεν έχουμε δίκιο όταν λέμε ότι μια παγκόσμια σοσιαλιστική ομοσπονδία θα πρέπει να καταστήσει δυνατή την δημιουργία μιάς περιοχής τύπου Μπιρομπιτζάν για τους Εβραίους που επιθυμούν να έχουν την δική τους αυτόνομη δημοκρατία ως αρένα του δικού τους πολιτισμού;

Μπορεί να υποτεθεί ότι μια σοσιαλιστική δημοκρατία δεν θα καταφύγει στην υποχρεωτική αφομοίωση. Είναι πολύ πιθανό μέσα σε δύο ή τρεις γενιές τα όρια μιας ανεξάρτητης εβραϊκής δημοκρατίας, όπως και πολλών άλλων εθνικών περιοχών, να σβηστούν. Οι απόγονοι μας θα ξέρουν καλύτερα από εμάς τι να κάνουν. Έχω κατά νού μια μεταβατική ιστορική περίοδο, κατά την οποία το "εβραϊκό ζήτημα" ως τέτοιο είναι ακόμα οξύ και απαιτεί επαρκή μέτρα από μια παγκόσμια ομοσπονδία εργατικών κρατών.

Οι ίδιες ακριβώς μέθοδοι επίλυσης του εβραϊκού ζητήματος, οι οποίες υπο τον παρακμάζοντα καπιταλισμό θα έχουν ουτοπικό και αντιδραστικό χαρακτήρα (Σιωνισμός), υπο το καθεστώς μιας σοσιαλιστικής ομοσπονδίας θα αποκτήσουν πραγματικό και σωτήριο νόημα. Πως θα μπορούσε οποιοσδήποτε μαρξιστής ή έστω συνεπής δημοκράτης να αντιταχθεί σε αυτό;

(1937)

III) Αγαπητέ φίλε: Ο πατήρ Τσαρλς Κόγκλιν (Καθολικός Ιερέας με το παρατσούκλι «Ο Ιερέας του Ραδιοφώνου» και θεωρούμενος κορυφαίος δημαγωγός, ήταν ένας από τους πρώτους πολιτικούς ηγέτες που χρησιμοποίησαν το ραδιόφωνο για να προσεγγίσουν ένα μαζικό κοινό. Αφού εξαπέλυσε επιθέσεις εναντίον Εβραίων τραπεζιτών, ο Κάφλιν

άρχισε να χρησιμοποιεί το ραδιοφωνικό του πρόγραμμα Golden Hour για να μεταδίδει αντισημιτικά σχόλια. Στα τέλη της δεκαετίας του 1930, υποστήριξε ορισμένες από τις πολιτικές της ναζιστικής Γερμανίας και της φασιστικής Ιταλίας» .) ο οποίος προφανώς προσπαθεί να αποδείξει ότι η απόλυτη ιδεαλιστική ηθική δεν εμποδίζει τον άνθρωπο να είναι ο μεγαλύτερος απατεώνας, δήλωσε στο ραδιόφωνο ότι στο παρελθόν έλαβα τεράστια χρηματικά ποσά για την επανάσταση από την εβραϊκή αστική τάξη στις Ηνωμένες πολιτείες. Έχω ήδη απαντήσει στον τύπο ότι αυτό είναι ψευδές. Δεν έλαβα χρήματα , όχι φυσικά επειδή θα αρνιόμουν την οικονομική υποστήριξη για την επανάσταση, αλλά επειδή η εβραϊκή αστική τάξη δεν προσέφερε αυτήν την υποστήριξη.

Η εβραϊκή αστική τάξη παραμένει πιστή στην αρχή: Να μην δίνει, ακόμη και τώρα που αφορά το κεφάλι της.

Πνιγμένος στις δικές του αντιφάσεις, ο καπιταλισμός εξαπολύει λυσσαλέα χτυπήματα εναντίων των Εβραίων, επιπλέον ένα μέρος αυτών των χτυπημάτων πέφτει πάνω στην εβραϊκή αστική τάξη παρά τις προηγούμενες "υπηρεσίες της" για τον καπιταλισμό. Τα μέτρα φιλανθρωπικής φύσης γίνονται όλο και λιγότερο αποτελεσματικά σε σύγκριση με τη γιγαντιαία διάσταση του κακού που επιβαρύνει τον εβραϊκό λαό.

Τώρα είναι η σειρά της Γαλλίας. Η νίκη του φασισμού σε αυτή τη χώρα θα σήμαινε μια τεράστια ενίσχυση της αντίδρασης και μια τερατώδη αύξηση του βίαιου αντισημιτισμού σε όλο τον κόσμο και πάνω από όλα στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ο αριθμός των χωρών που εκδιώκουν τους εβραίους αυξάνεται ασταμάτητα. Ο αριθμός των χωρών που μπορούν να τους δεχτούν μειώνεται . Ταυτόχρονα η όξυνση του αγώνα εντείνεται. Είναι εύκολο να φανταστεί κανείς χωρίς δυσκολία, τι περιμένει τους Εβραίους με το απλό ξέσπασμα του μελλοντικού παγκοσμίου πολέμου. Αλλά ακόμη και χωρίς πόλεμο, η επόμενη εξέλιξη της παγκόσμιας αντίδρασης σηματοδοτείμε βεβαιότητα τη φυσική εξόντωση των Εβραίων.

Η Παλαιστίνη μοιάζει με τραγική οφθαλμαπάτη , το Μπιρο-Μπιτζάν μια γραφειοκρατική φάρσα. Το Κρεμλίνο αρνείται να δεχτεί πρόσφυγες. Τα "αντιφασιστικά" συνέδρια ηλικιωμένων γυναικών και νεαρών καριεριστών δεν έχουν την παραμικρή σημασία. Τώρα περισσότερο απο ποτέ , η μοίρα του εβραϊκού λαού -όχι μόνο η πολιτική αλλά και η φυσική- είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον απελευθερωτικό αγώνα του διεθνούς προλεταριάτου. Μόνο η τολμηρή κινητοποίηση των εργατών ενάντια στην αντίδραση, η δημιουργία εργατικής πολιτοφυλακής , η άμεση φυσική αντίσταση στις φασιστικές συμμορίες, η αυξανόμενη αυτοπεποίθηση, η δραστηριότητα και η τόλμη εκ μέρους όλων των καταπιεσμένων μπορούν να προκαλέσουν μια αλλαγή στον συσχετισμό δυνάμεων, να σταματήσουν το παγκόσμιο κύμα φασισμού και να ανοίξουν ένα νέο κεφάλαιο στην ιστορία της ανθρωπότητας.

Η Τέταρτη Διεθνής ήταν η πρώτη που διακήρυξε τον κίνδυνο του φασισμού και υπέδειξε τον δρόμο της σωτηρίας. Η Τέταρτη Διεθνής καλεί τις εβραϊκές λαϊκές μάζες να μην αυταπατώνται, αλλά να αντιμετωπίσουν ανοιχτά την απειλητική πραγματικότητα. Η σωτηρία βρίσκεται μόνο στον επαναστατικό αγώνα. Οι νευρώνες του επαναστατικού αγώνα, όπως και του πολέμου είναι τα μέσα. Στα προοδευτικά και διορατικά στοιχεία του εβραϊκού λαού ανήκει η υποχρέωση να προστρέξουν σε βοήθεια της επαναστατικής πρωτοπορίας. Ο χρόνος πιέζει. Μιά μέρα ισοδυναμεί τώρα με έναν μήνα ή ακόμη και με έναν χρόνο. Αυτό που πρέπει να κάνεις , κάνε το γρήγορα!

(22 Δεκεμβρίου 1938)

IV) Η προσπάθεια επίλυσης του εβραϊκού ζητήματος μέσω της μετανάστευσης Εβραίων στην Παλαιστίνη μπορεί τώρα να θεωρηθεί ως ένας τραγικός εμπαιγμός του εβραϊκού λαού. Ενδιαφερόμενη να κερδίσει τη συμπάθεια των Αράβων , οι οποίοι είναι περισσότεροι απο τους Εβραίους , η βρετανική κυβέρνηση άλλαξε δραστικά την πολιτική της απέναντι στους Εβραίους και στην πραγματικότητα απαρνήθηκε την

υποσχесή της να τους βοηθήσει να βρούν το "δικό τους σπίτι" σε μια ξένη χώρα. Η μελλοντική εξέλιξη των στρατιωτικών γεγονότων μπορεί κάλλιστα να μετατρέψει την Παλαιστίνη σε μια αιματηρή παγίδα για αρκετές εκατοντάδες Εβραίους. Ποτέ δεν ήταν τόσο σαφές όσο σήμερα ότι η σωτηρία του εβραϊκού λαού είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ανατροπή του καπιταλιστικού συστήματος.

(Ιούλιος 1940)